

HART (6) sb m

hårt; hart- (1) *CzechRozm*, hårt- (1) *Mącz*.

sg N hårt (4). ◇ G hartu (1). ◇ pl N hårtý (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XVIII w.

1. Ostrze, grot, spiczaste zakończenie broni; acies (*ferri*) *Mącz*, Cn; *cuspis*, *mucro* *Mącz*; *nucleus ferri*, *stomoma* Cn (5) : Acies. Ołtrze/ álbo kończyłtość hart. *Mącz* 2c; *Cuspis*, *Harty* álbo *Groty* ná drzewie. *Mącz* 75d, 235b.

Wyrażenia: »hart bełtowy« (1): *trisolcum telum*, *Strzałá* álbo hart bełtowy o trzech łpiczách/ końcách. *Mącz* 428b.

»trojaki hart« (1): *Tricuspis*, *Troyáki hart/ Grot* o trzech końcách, *Mącz* 75d.

2. Sposób uzyskiwania odpowiedniej wytrzymałości materiału, żelaza; tu: *przen* (1) :

Wyrażenie: »norymberskiego hartu zbroja« = *wywody*, *argumenty luteranów* (1): *Bo Almá* młodą *Pániá/ Mężátkę/ ábo nárułzoná*, młodzicę znáczy: *Ale Almá/ nigdy tylko dziewicę nienárułzoná* choćiáby iuż w lećiech podełzłá. (-) *Y to nie ledá łęk/ á nie wiem by nie Norimberłkiego hártu zbroiá: ále wždy/ iż przeciw iáłney prawdzie/ przeto łie nie ołtoi* *CzechRozm* 129.

Synonimy: 1. *grot*, *kończystość*, *ostrze*.

Cf HARTOWANIE